

Nr 2

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68; given Stockholms slott den 3 januari 1968.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 januari 1968.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anför efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter.

De anslag som 1967 års riksdag anvisat sedan riksstaten för budgetåret 1967/68 fastställts har uppförts på tilläggsstat I (prop. 1967: 155, SU 210, rskr 411).

Ytterligare anslagsframställningar på tilläggsstat under löpande budgetår har nu ansetts behövliga. De bör föreläggas riksdagen i en gemensam proposition avseende utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68. Skulle anslagsframställningar därutöver på tilläggsstat under innevarande budgetår visa sig ofrånkomliga, bör dessa föras samman i en särskild proposition, som föreläggs riksdagen vid en senare tidpunkt.

De framställningar om anslag på tilläggsstat som Kungl. Maj:t beslutar om denna dag tas in i dagens statsrådsprotokoll över försvars-, social-, kommunikations-, finans-, utbildnings-, jordbruks-, inrikes- och civilärenden. Utdrag av dessa protokoll bör biläggas den gemensamma propositionen som *bilagor 1—9*. En sammanställning över av Kungl. Maj:t i denna proposition begärda anslag torde få bifogas statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga 10*.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t i en gemensam proposition förelägger riksdagen de förslag om anslag på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68 som framgår av nämnda utdrag av statsrådsprotokollet.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten

Bilaga 1

FÖRSVARSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 januari 1968.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Andersson, anmäler de ärenden under försvarsdepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68 och anför.

DRIFTBUDGETEN

Fjärde huvudtiteln

O. Diverse

[1] **O 1. Reglering av prisstegringar under begränsade anslag.** Som närmare framgår av prop. 1968: 1 (bil. 6 s. 155) har jag tidigare denna dag föreslagit ändrad metod för prisreglering av vissa beställningsbemyndiganden för det militära försvaret. Metoden innebär att överföring av medel från anslaget Reglering av prisstegringar under begränsade anslag till anslag för vilket tillämpas den särskilda tekniken att utnyttja beställningsbemyndigande för varje disposition av medel, skall anses innefatta beställningsbemyndigande till samma belopp. Den nya metoden bör tillämpas redan innevarande budgetår och jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att godkänna att den ändrade metod för prisreglering av vissa beställningsbemyndiganden som jag har angett i det föregående får tillämpas under budgetåret 1967/68.

[2] O 6. Svenska övervakningskontingenten i Korea. Efter förslag i prop. 1953: 234 anvisade riksdagen (SU 196, rskr 431) på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1953/54 under fjärde huvudtiteln ett reservationsanslag av 5 milj. kr. till svenska övervaknings- och repatrieringskontingenterna i Korea.

Den svenska repatrieringskontingenten upplöstes efter slutfört uppdrag i mars 1954. Övervakningskontingentens uppdrag pågår alltjämt, men dess personal har starkt reducerats och uppgår nu till nio personer mot omkring 90 personer i mars 1955.

För övervakningskontingentens fortsatta verksamhet har riksdagen under förevarande anslagsrubrik efter förslag av Kungl. Maj:t anvisat sammanlagt 14 640 000 kr. (jfr senast prop. 1967: 105, SU 72, rskr 184). Hittills har således 19 640 000 kr. anvisats för ifrågavarande ändamål. Anvisade medel beräknades täcka kostnaderna för kontingentens verksamhet t. o. m. december 1967. Vid utgången av december fanns en behållning på ca 100 000 kr. under anslaget.

Det kan alltjämt inte bedömas hur länge övervakningskontingenten i Korea kan behöva fortsätta sin verksamhet. Medel för verksamheten bör emellertid beräknas för tiden t. o. m. utgången av år 1968. Jag anser, att kontingentens personalstyrka även i fortsättningen bör hållas så låg som möjligt.

För den fortsatta verksamheten räknar jag med ett medelsbehov av 80 000 kr. för månad. För år 1968 erfordras således 960 000 kr. Anslagsbehovet uppgår med hänsyn till kvarstående reservation till 860 000 kr. Det sålunda beräknade medelsbehovet måste betraktas som ungefärligt med hänsyn till svårigheterna att beräkna vissa utgiftsposter samt möjligheten av en kommande avveckling av kontingentens verksamhet. Ett eventuellt behov av ytterligare medel får tillgodoses genom anlitan­de av anslaget till oförutsedda utgifter. Fråga om täckning av sålunda bestridda kostnader torde få anmälas framdeles.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Svenska övervakningskontingenten i Korea* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 860 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten

Bilaga 2

SOCIALDEPARTEMENTET

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 ja-
nuari 1968.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG.

Chefen för socialdepartementet, statsrådet Aspling, anmäler här efter de ärenden under socialdepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68 och anför.

DRIFTBUDGETEN

Femte huvudtiteln

G. Universitetssjukhus m. m.

[1] G 6. Bidrag till vissa om- och tillbyggnadsarbeten vid serafimerlasarettet m. m. Till detta ändamål har för budgetåret 1967/68 anvisats ett reservationsanslag av 501 000 kr., varav 500 000 kr. på tilläggsstat I till riksstaten för nämnda budgetår (prop. 1967: 155 bil. 4, SU 201, rskr 393).

Vid den av riksdagen år 1963 beslutade upprustningen av serafimerlasarettet skall Stockholms stad bestrida 60 % och staten 40 % av byggnadskostnaderna (prop. 1965: 190, SU 216, rskr 409). Byggnadsstyrelsen har hand om byggnadsåtgärderna, som i prisläget den 1 april 1966 beräknats kosta totalt 17 265 000 kr. Statens andel härav har anvisats i sin helhet (prop. 1967: 105 bil. 2, SU 73, rskr 185). Upprustningen kommer att avslutas under våren 1968.

Byggnadsstyrelsen

Med justering till prisläget den 1 april 1967 kostar upprustningen av serafimerlasarettet totalt 17 440 000 kr. Statens andel av kostnadsökningen blir 70 000 kr.

†1 Bihang till riksdagens protokoll 1968. 1 saml. Nr 2

Följande investeringsplan läggs fram.

Investeringsplan

(1 000-tal kr.)

Byggnadsetapp	Kostnadsram		Medelsförbrukning			Byggstart	Färdigställande
	1.4.66	1.4.67	Faktisk t. o. m. 1966/67	Beräknad för			
				1967/68	1968/69		
Etapp I	3 010	3 010	} 16 207	1 133	100	3.64	12.67
Etapp II	3 490	3 490					
Etapp III	6 270	6 320					
Etapp IV o. V	4 495	4 620					
Summa	17 265	17 440	16 207	1 133	100		
Statens andel	7 176	7 246	6 753	453	40		
Stadens andel	10 089	10 194	9 454	680	60		

Direktionen för karolinska sjukhuset

Till vissa underhållsarbeten som utförts i samband med serafimerlasarettets upprustning föreslås att 1 950 000 kr. anvisas i enlighet med ett till direktionen överlämnat förslag från byggnadsstyrelsen.

Ifrågavarande underhållsarbeten har vidtagits helt genom byggnadsstyrelsens försorg. Arbetena har inte omfattats av den planering, som legat till grund för medelsanvisningarna under statens allmänna fastighetsfond till reparations- och underhållsarbeten vid serafimerlasarettet. Under sjukhusets upprustning har byggnadsstyrelsen sålunda utfört olika arbeten av underhållskaraktär, såsom reparation och utbyte av fuktskadade bjälklag och väggar, utbyte av rörledningar samt utbyte och lagning av vissa yttertak. Underhållsarbetena har varit både oundvikliga och lämpliga att utföra i samband med upprustningen av sjukhusbyggnaderna. De har emellertid, i avsaknad av en tids- och kostnadskrävande undersökning av byggnader och installationer före fastställandet av ombyggnadsprogrammet och därpå grundade kostnadsberäkningar, inte av direktionen eller byggnadsstyrelsen kunnat förutses som nödvändiga. Härigenom uppkomna kostnader kan enligt byggnadsstyrelsen heller inte inrymmas i de fastställda kostnadsramarna för lasarettets upprustning.

Departementschefen

Till den upprustning av serafimerlasarettet som utförs av byggnadsstyrelsen har statsmakterna hittills ställt sammanlagt 7 176 000 kr. till förfogande, motsvarande en beräknad total byggnadsverksamhet för 17 265 000 kr. i prisläget den 1 april 1966 (prop. 1967: 105 bil. 2, SU 73, rskr 185). Vid beräkningen har särskild hänsyn tagits till vissa inredningskostnader (prop. 1964: 190 s. 15, SU 200, rskr 385).

I prisläget den 1 april 1967 blir totalkostnaden 17 440 000 kr. För statens andel av kostnadsökningen beräknar jag 70 000 kr.

Byggnadsstyrelsen har funnit det nödvändigt att i samband med upprustningen av serafimerlasarettet utföra vissa underhållsarbeten. I avsaknad av en detaljerad undersökning av byggnader och installationer, som skulle ha blivit både tids- och kostnadskrävande, har byggnadsstyrelsen inte kunnat förutse behovet av dessa arbeten. Inte heller direktionen för karolinska sjukhuset har vid sin beräkning av medelsbehovet under statens allmänna fastighetsfond till reparations- och underhållsarbeten vid serafimerlasarettet kunnat ta hänsyn till detta behov. Ifrågavarande underhållsåtgärder har enligt byggnadsstyrelsen totalt kostat 1 950 000 kr. Kostnadsberäkningen som sådan föranleder inte någon erinran från min sida.

Jag vill i detta sammanhang framhålla, att ombyggnadsarbeten i gamla huskroppar i allmänhet aktualiserar olika arbeten av underhållskaraktär, som av kostnadsmissiga och arbetstekniska skäl lämpligen bör utföras i samband med ombyggnaden. Det är i regel inte möjligt att med någon större grad av säkerhet förutse omfattningen av sådana underhållsarbeten eller kostnaderna för desamma. Även gränsdragningen mellan vad som är att hänföra till ombyggnadsarbeten och till underhållsarbeten blir i allmänhet flytande. Så synes vara fallet även i fråga om de arbeten av underhållskaraktär som byggnadsstyrelsen utfört i samband med upprustningen av serafimerlasarettet. Det kan sättas i fråga om inte dessa arbeten åtminstone delvis är att hänföra till den upprustning av lasarettet, som omfattas av avtal härom mellan staten och Stockholms stad. Emellertid blir fördelningen av kostnaderna mellan staten och staden i stort sett densamma vare sig arbetena hänförs till avtalsenlig upprustning av lasarettet eller till reparations- och underhållsarbeten. I det förra fallet skall staden enligt avtalet bestrida 60 % av kostnaderna. I det senare fallet kommer kostnaderna att läggas in i lasarettets sjukvårdskostnader. Enligt ett avtal med Stockholms stad, som godkänts av Kungl. Maj:t den 22 december 1927, har staden att betala 62 % av skillnaden mellan de verkliga sjukvårdskostnaderna — i vilka även inräknas kostnader för fastighetsunderhåll m. m. — och de avgifter som erlagts av stadens innevånare för sjukvård på allmänt, enskilt eller halvskilt rum på lasarettet. Ifrågavarande bidrag från stadens sida — vilka även innefattar bidrag för patienter från Stockholms läns landsting — uppgår i regel till mellan 55 och 60 % av lasarettets driftkostnader.

Jag anser mig kunna godta byggnadsstyrelsens bedömning att de ifrågavarande arbetena är underhållsarbeten som får falla utanför avtalet om upprustning av lasarettet.

Det begärda anslaget är avsett att täcka kostnader för underhåll av byggnader vid lasarettet. Eftersom underhållsarbetena gjorts i samband med den allmänna upprustningen av sjukhuset finner jag det likväl ändamålsenligt att medel anvisas under förevarande anslag. Härvid förutsätter jag emeller-

tid att underhållskostnaderna skall läggas in i lasarettets driftkostnader. Jag har förvissat mig om att staden och landstinget inte har något att erinra häremot. På staten kommer alltså slutligt att stanna omkring 40 % av kostnaderna. Bidraget till underhållskostnaderna från de kommunala sjukvårdshuvudmännen kommer därvid att tillgodoföras den i riksstaten upptagna inkomsttiteln Inkomster vid serafimerlasarettet.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till vissa om- och tillbyggnadsarbeten vid serafimerlasarettet m. m.* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 2 020 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Statens allmänna fastighetsfond

[2] 8. *Till- och ombyggnadsarbeten m. m. vid statens bakteriologiska laboratorium.* Till ändamålet har för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 340 000 kr.

Jag har tidigare denna dag vid anmälan av motsvarande anslag i statsverkspropositionen (bil. 7 s. 236) förorddat att riksdagen för nästa budgetår anvisar 1,2 milj. kr. för en nybyggnad för produktion av BCG-vaccin vid statens bakteriologiska laboratorium. Som jag därvid framhöll skall byggnaden vara klar den 1 juli 1969. Vissa byggnads- och försörjningsåtgärder måste därför påbörjas redan i vår. Kostnaden för dessa arbeten beräknar jag till sammanlagt 400 000 kr. Beloppet bör anvisas på tilläggsstat för innevarande budgetår.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Till- och ombyggnadsarbeten m. m. vid statens bakteriologiska laboratorium* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68 anvisa ett investeringsanslag av 400 000 kr.

[3] 10. *Utbyggnad av akademiska sjukhuset i Uppsala.* Till ändamålet har för budgetåret 1967/68 anvisats ett investeringsanslag av 2,6 milj. kr.

Kommittén för akademiska sjukhusets i Uppsala utbyggnad

Den barnmedicinska kliniken vid akademiska sjukhuset i Uppsala ligger på sjukhusområdets norra del. Enligt 1964 års generalplaneöversyn avses kliniken tillsammans med kvinnokliniken och den barnkirurgiska av-

delningen få nya lokaler på det nuvarande s. k. lungklinikområdet i etapp 4, dvs. tidigast omkring år 1976—1977. I yttrande över generalplaneöversynen uttalade medicinska fakulteten vid Uppsala universitet bl. a., att det är nödvändigt att alla möjligheter tas till vara för att förbättra situationen för vissa kliniker och institutioner som först i ett sent skede kan få sina definitiva lokalbehov tillgodosedda, att den 40-åriga pediatrika klinikbyggnaden är helt otillräcklig trots gjorda ombyggnader, samt att situationen kan bemästras genom en snabbt genomförd utbyggnad av barnkliniken antingen inom friställda lokaler i närheten eller inom en särskild tillbyggnad. Under senare år har ett starkt ökat tryck på vårdplatser liksom på den öppna mottagningen visat sig. Detta sammanhänger med att antalet barn i åldern 0—14 år i Uppsala län och angränsande delar av Stockholms län stiger snabbt. Vidare föreligger behov av att ge de vårdsökande en bättre service med ökat utnyttjande av specialmottagningar. Allmänheten har ett berättigat krav att få kontakt med specialister på barnålderns invärtessjukdomar. Utöver tidigare förekommande subspecialisering inom kliniken har fr. o. m. den 1 juli 1967 kommit till en särskild laboratur i pediatrik neurologi. Slutligen har behovet av ytterligare lokaler till undervisningen och forskningen ökat. Särskilt forskningen har nu synnerligen begränsade utrymmen.

I samband med att det s. k. kirurgiska blocket (etapp 2) blir färdigt omkring år 1971 kan den barnmedicinska kliniken få vissa närliggande lokaler, som nu disponeras av den kirurgiska polikliniken. Även om läget härigenom förbättras för kliniken anser kommittén, att en mindre tillbyggnad av kliniken med provisoriska lokaler bör ske snarast möjligt med hänsyn till den sedan lång tid hårt pressade lokalsituationen och den successivt ökande verksamheten. Kommittén anser det nödvändigt, att tillbyggnaden, som avses omfatta ca 20 rum, uppförs under första halvåret 1968.

Byggnadskostnaderna beräknas till 700 000 kr. De avses rymmas inom den totala investeringsvolym som gäller för kommitténs genomförande av ett kirurgiskt block (etapp 2) m. m. vid sjukhuset. Statens andel utgör 280 000 kr. Kostnaden för utrustning bedömer kommittén till totalt ca 90 000 kr. Kommittén föreslår, att statens andel av byggnadskostnaderna anvisas på tilläggsstat för budgetåret 1967/68.

Departementschefen

Den barnmedicinska kliniken vid akademiska sjukhuset i Uppsala är inrymd i en 40-årig klinikbyggnad, som trots ombyggnader inte erbjuder tillfredsställande lokaler för klinikens ökade verksamhet. Kliniken kan få nya lokaler tidigast omkring år 1976. Kommittén för akademiska sjukhusets i Uppsala utbyggande föreslår en mindre tillbyggnad till barnkliniken. Kostnaden härför beräknas till 700 000 kr., varav statens andel utgör 280 000 kr.

Jag delar byggnadskommitténs mening att barnkliniken snarast bör få ett lokaltillskott. Förslaget och kostnadsberäkningen föranleder ingen erin-

ran från min sida. För ändamålet beräknar jag 280 000 kr. Jag ämnar i annat sammanhang föreslå att kommittén får i uppdrag att utföra projektering av byggnadsföretaget.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Utbyggande av akademiska sjukhuset i Uppsala* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68 anvisa ett investeringsanslag av 280 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten

Bilaga 3

KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET

*Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms
slott den 3 januari 1968.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Lundkvist, anmäler härefter ärende under kommunikationsdepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68 och anför.

DRIFTBUDGETEN

Sjätte huvudtiteln

A. Kommunikationsdepartementet m. m.

[1] A 3. **Kommittéer m. m.** På riksstaten för budgetåret 1967/68 har under denna rubrik anvisats ett reservationsanslag av 4,2 milj. kr. Med beaktande av en reservation på anslaget vid ingången av budgetåret om 466 000 kr. finns totalt 4 666 000 kr. disponibelt. Detta belopp kan — med hänsyn till att vissa kommittéer beräknas dra större kostnader än tidigare förutsetts och att flera utredningar nyligen tillkommit — bedömas bli otillräckligt. Vid beräkningen har hänsyn tagits till att erfarenhetsmässigt större delen av utgifterna faller på slutet av budgetåret. Belastningen på anslaget, som vid utgången av november månad 1967 utgjorde 1 146 700 kr., kan för hela budgetåret 1967/68 förväntas uppgå till ca 4 986 000 kr. Ett ytterligare medelsbehov föreligger således om 320 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

Kungl. Maj:ts proposition nr 2 år 1968

att till *Kommittéer m. m.* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 320 000 kr., därav 170 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 januari 1968.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG.

Härefter anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, de under punkterna 1, 2 och 4—6 här nedan upptagna ärendena samt statsrådet Wickman det under punkten 3 i det följande upptagna ärendet under finansdepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68. Föredragandena anför.

DRIFTBUDGETEN

Sjunde huvudtiteln

B. Allmänna centrala ämbetsverk m. m.

[1] B 7. Statistiska centralbyrån: Särskilda undersökningar. Med hänvisning till vad jag tidigare denna dag anfört vid anmälan i statsverkspropositionen (bil. 9. s. 22) av medelsbehovet för statistiska centralbyrån hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Statistiska centralbyrån: Särskilda undersökningar* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 450 000 kr.

[2] B 18 a. Inköp av stansutrustning. Med hänvisning till vad jag tidigare denna dag anfört vid anmälan i statsverkspropositionen (bil. 9. s. 40) av reservationsanslaget Inköp av stansutrustning hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Inköp av stansutrustning* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kr.

E. Teknisk forskning och industriellt utvecklingsarbete

[3] **E 7 a. Särskilt bidrag till Svenska institutet för konserveringsforskning.** Svenska institutet för konserveringsforskning kom till på 1940-talet. Det enskilda näringslivets stöd till institutet förmedlas genom en stiftelse — Stiftelsen Svensk konserveringsforskning — vilken för ändamålet bildats av intresserade företag och sammanslutningar. Förhållandet mellan staten och stiftelsen regleras genom avtal, som vid sidan av stadgar, vilka fastställts av Kungl. Maj:t, även reglerar verksamheten vid institutet. Enligt avtalet skall lön eller arvode till vissa befattningshavare vid institutet utgå av statsmedel. Staten skall också bidra till pensionskostnader m. m. för vissa befattningshavare samt till täckande av vissa omkostnader. Slutligen skall staten hyresfritt ställa lokaler till förfogande för institutet samt svara för underhåll av dessa samt skötsel av vägar, gräsmattor, planteringar o. d. För budgetåret 1967/68 är för institutets drift anvisat ett förslagsanslag av 1 130 000 kr.

Svenska institutet för konserveringsforskning har till uppgift att i samarbete med Chalmers tekniska högskola och Göteborgs universitet samt under samverkan med andra vetenskapliga institutioner bedriva teknisktvetenskaplig forskning rörande olika former för konservering och lagring av livsmedel samt därmed sammanhängande frågor angående tillverkning, emballering o. d. Institutet skall också följa utvecklingen inom motsvarande forskningsområden och medverka vid utbildningen av teknisk personal för industriell drift på områden, som berör institutets verksamhet.

Frågan om organisationen och omfattningen av det statliga stödet till industriell branschforskning har utretts av den år 1965 tillsatta industriforskningsutredningen, som den 28 november 1967 avgav ett delbetänkande om branschforskning och forskningsstationer (Fi-stencil 1967: 11).

Nu gällande avtal för driften av Svenska institutet för konserveringsforskning trädde i kraft den 1 juli 1961 och var bestämt att gälla till utgången av juni 1966. I avvaktan på industriforskningsutredningens betänkande har Kungl. Maj:t emellertid med stöd av riksdagens bemyndigande (prop. 1966: 1 bil. 12 s. 92, SU 10, rskr 10) godkänt en av industriforskningsutredningen och stiftelsen träffad överenskommelse om förlängning av avtalet på huvudsakligen oförändrade villkor för ett budgetår i sänder till utgången av juni 1968.

Det statliga bidraget med undantag av bidraget till yttre underhåll av byggnader utgjorde för budgetåren 1965/66 och 1966/67 1 033 000 kr. resp.

1 118 000 kr. och kan för budgetåret 1967/68 beräknas uppgå till 1 173 000 kr. Stiftelsens bidrag till institutets drift utgjorde för budgetåren 1965/66 och 1966/67 515 000 resp. 750 000 kr. och har för budgetåret 1967/68 beräknats till 855 000 kr.

Vid sidan av bidrag från staten och stiftelsen uppbär institutet bl. a. bidrag från statliga forskningsråd och vissa enskilda organisationer. Dessutom har institutet vissa inkomster av uppdragsverksamhet m. m. Totalt uppgick institutets inkomster för budgetåret 1966/67 till 2 215 695 kr.

Stiftelsen Svensk konserveringsforskning har begärt att staten skall lämna ytterligare anslag och har därvid anfört bl. a. följande. I avvaktan på att nytt avtal träffas mellan staten och stiftelsen om driften av Svenska institutet för konserveringsforskning finner stiftelsen angeläget att institutet inte under tiden behöver inskränka sin verksamhet. Stiftelsen har därför ställt avsevärt högre belopp till förfogande för institutets drift under budgetåret 1966/67 samt har förskottat medel för anskaffande av ett elektronmikroskop och en masspektrometer. Stiftelsen är även villig att utöka sina bidrag till institutet under budgetåret 1967/68 för att därigenom säkerställa driften i oförändrad omfattning. Enär stiftelsen för detta ändamål skulle vara tvungen använda medel som reserverats för nästa avtalsperiod bör dock en förutsättning härför vara att staten utger ett tilläggsanslag för institutets drift och för betalning av nämnda apparatur. Med utgångspunkt från förhållandet mellan statens och stiftelsens driftbidrag till institutet under budgetåret 1965/66 bör staten erlægga två tredjedelar av de ökade driftkostnaderna och stiftelsen en tredjedel. Däremot bör kostnaderna för apparaturen delas lika mellan staten och stiftelsen.

Industriforskningsutredningen har inte några erinringar mot stiftelsens förslag.

Föredraganden

Gällande avtal mellan staten och Stiftelsen Svensk konserveringsforskning om driften av Svenska institutet för konserveringsforskning utlöpte med utgången av juni 1966. I avvaktan på resultatet av industriforskningsutredningens överväganden rörande branschforskningen har avtalet emellertid med stöd av riksdagens bemyndigande förlängts på huvudsakligen oförändrade villkor för ett budgetår i sänder till utgången av juni 1968. För att under denna tid bibehålla verksamheten vid institutet på oförändrad nivå har stiftelsen åtagit sig betydligt ökade kostnader jämfört med budgetåret 1965/66, som ursprungligen skulle utgöra det sista avtalsåret. Ökningen för stiftelsens del utgjorde 235 000 kr. under budgetåret 1966/67 och beräknas för budgetåret 1967/68 uppgå till 340 000 kr. Stiftelsens ökade kostnader för institutets drift under tiden den 1 juli 1966—den 30 juni 1968 jämfört med budgetåret 1965/66 kan sålunda beräknas till 575 000 kr. Statens ökade kost-

nader enligt avtalet för bidrag till löner m. m. kan för samma tid beräknas till 225 000 kr. Vidare har stiftelsen under budgetåret 1966/67 förskottat 294 000 kr. för erforderlig apparatur.

De ökade driftkostnader som uppstått under den tid gällande avtal provisoriskt förlängts bör staten och stiftelsen svara för till lika delar. Av vad jag nyss nämnt framgår att staten i så fall bör bidra med ytterligare 175 000 kr. till täckande av dessa kostnader. Jag finner det också skäligt att staten svarar för hälften av kostnaderna för den under budgetåret 1966/67 anskaffade apparaturen eller 147 000 kr. I avvaktan på att kostnaderna under perioden kan slutligt fastställas bör medel nu anvisas över ett särskilt förslagsanslag. Frågan om fördelning av bidragen till institutets drift under kommande avtalsperiod bör bli föremål för förhandlingar.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Särskilt bidrag till Svenska institutet för konserveringsforskning* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 322 000 kr.

I. Diverse

[4] I 10. **Kampanj för lönsparande.** För ungdom har ett med statsmedel understött lönsparande förekommit sedan år 1950. I början av år 1962 tillkom det allmänna lönsparandet som en påbyggnad av ungdomens lönsparande. Lönsparandet sker hos sparinstitut (affärsbanker, sparbanker, postbanken, centralkassor för jordbrukskredit, Kooperativa förbundets sparkassa och HSB). Beträffande båda sparformerna anvisar riksdagen under fjortonde huvudtiteln medel till årliga utlottningar av vinster bland de lönsparare som uppfyller vissa angivna minimikrav i fråga om lönsparandet. Vinstutlottningarna ombesörjs av riksgäldskontoret och sker särskilt för vardera sparformen.

För att stimulera ungdomens lönsparande anvisade riksdagen för budgetåren 1950/51 och 1957/58 särskilda anslag till en propagandakampanj. Till motsvarande kampanj för det allmänna lönsparandet har riksdagen på tilläggsstat till riksstaten för budgetåren 1961/62 och 1962/63 anvisat reservationsanslag av 600 000 kr. resp. 300 000 kr. Därefter har riksdagen för en centralt bedriven kampanj avseende båda formerna av lönsparande på tilläggsstat till riksstaten för budgetåren 1963/64—1966/67 anvisat reservationsanslag av 800 000 kr., 500 000 kr., 650 000 kr. och 650 000 kr. Sedan budgetåret 1966/67 har fullmäktige i riksgäldskontoret ansvaret för kampanjerna för lönsparande (prop. 1965: 155 s. 47, SU 186, rskr 435). Under fullmäktige svarar en särskild kommitté för planläggningen och genomförandet av kampanjerna, kommittén för allmänna lönsparandet. I denna

ingår representanter för statsmakterna, arbetsmarknadens parter och sparinstituterna.

Ungdomens lönsparande hade vid slutet av år 1966 ca 164 500 deltagare. Deras innestående behållningar uppgick till 253 milj. kr. Detta innebär en ökning från föregående år med 17 milj. kr. Behållningen per lönsparare uppgick till i genomsnitt 1 539 kr.

Det allmänna lönsparandet har under åren 1962—1966 fått en god anslutning. Vid slutet av år 1966 uppgick antalet anslutna lönsparare till ca 567 000. Den innestående behållningen uppgick vid samma tidpunkt till 1 295 milj. kr. Detta innebär en ökning från föregående år med 250 milj. kr. Behållningen motsvarade i genomsnitt 2 283 kr. per lönsparare.

Fullmäktige i riksgäldskontoret föreslår i enlighet med framställning av kommittén för allmänna lönsparandet, att 800 000 kr. anvisas för en kampanj för lönsparande under år 1968. Kampanjen bör enligt kommittén bedrivas i hittillsvarande former med särskild inriktning på ungdomens lönsparande. Av de beräknade kostnaderna avser 225 000 kr. allmän upplysningsverksamhet, 350 000 kr. annonsering i pressen, 150 000 kr. affischering och utomhusreklam och 75 000 kr. utredningsarbete.

Departementschefen

Innan jag går in på frågan om medel för en lönspar kampanj vill jag anmäla, att kommittén för allmänna lönsparandet tidigare aktualiserat tanken på premiering av långsiktigt bostadssparande i anslutning till ungdomens lönsparande och det allmänna lönsparandet. Efter remiss av ett skisserat förslag i ämnet har kommittén själv funnit att frågan behöver utredas ytterligare. I anslutning härtill bör enligt kommittén även de nuvarande reglerna för lönsparandet ses över. Fullmäktige i riksgäldskontoret har anslutit sig till denna ståndpunkt.

Jag är inte beredd att förorda någon allmän utredning om lönsparandet. Däremot kan det finnas anledning att göra en mera begränsad översyn av de nuvarande lönsparformerna, främst för att man skall få en bättre uppfattning om effekten av dessa. Jag utgår från att en sådan översyn kan göras genom kommittén för allmänna lönsparandet.

I likhet med fullmäktige i riksgäldskontoret anser jag det angeläget att lönsparandet kan stimuleras genom en kampanj även under år 1968. Jag förordar att medel härför anvisas med samma belopp som för de båda senaste budgetåren, nämligen 650 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kampanj för lönsparande* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 650 000 kr.

[5] I 11. **Kostnader för möblering m. m. av Haga slott.** För möblering och anskaffning av viss kompletterande utrustning för Haga slott har riksdagen på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisat ett reservationsanslag av 500 000 kr. (prop. 1966: 105 s. 33, SU 83, rskr 198).

Byggnadsstyrelsen har inkommit med redogörelse för de åtgärder som vidtagits och därvid anmält att ytterligare 200 000 kr. behövs för att slutföra ifrågavarande inredning och utrustning. Medlen skall även täcka transportkostnader och konsultarvoden m. m. När de nu aktuella kompletteringarna gjorts, kan inredning och utrustning av Haga slott anses fullständig, så långt nuvarande lokaldisposition tillåter.

Departementschefen

Den påbörjade iståndsättningen av Haga slott bör snarast slutföras. Jag tillstyrker därför att inredningsarbetena fortsätts i enlighet med byggnadsstyrelsens förslag. De medel som behövs härför bör anvisas redan för innevarande budgetår.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen ,

att till *Kostnader för möblering m. m. av Haga slott* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Fonden för statens aktier

[6] 2. **Tecknande av garanti för Lantbruksnäringsarnas Primärkredit Aktieföretag.** Lantbruksnäringsarnas Primärkredit AB bildades efter beslut av 1964 års riksdag (prop. 1964: 117, BaU 34, rskr 233, JoU 17, rskr 243).

Enligt bolagsordningen skall bolaget ha till föremål för sin verksamhet dels att genom utlämnande av lån, huvudsakligen av långfristig karaktär, medverka vid finansieringen av näringsföretag här i riket, företrädesvis företag vilkas verksamhet avser förädling eller distribution av produkter från jordbruket eller skogsbruket eller binärningar till dessa eller distribution av förnödenheter till samma näringsgrenar, dels att genom utgivande av obligationer eller andra för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar eller genom annan upplåning anskaffa medel för finansieringsverksamheten. Bolaget kan också förmedla och ikläda sig garanti för sådana lån som bolaget självt skulle äga bevilja.

Bolagets aktiekapital utgör 5 milj. kr. Hälften av aktiekapitalet innehas

av staten och hälften av Sveriges Lantbruksförbund, Riksförbundet Landsbygdens Folk, Samkredit AB och Kooperativa Förbundet. Som en särskild säkerhet för av bolaget ingångna förbindelser finns dessutom en garantifond på 15 milj. kr. Denna utgörs av en av fullmäktige i riksgäldskontoret utfärdad garantiförbindelse på 7,5 milj. kr. och av bankgarantier på samma belopp, vilka ställts till bolagets förfogande genom försorg av de enskilda aktieägarna.

Enligt bolagsordningen har bolaget rätt att upplåna medel eller iklåda sig garantiförpliktelser till ett belopp motsvarande högst tio gånger summan av bolagets eget kapital och garantifond. Härvid kan förlagsbevis i viss utsträckning likställas med eget kapital. Dessa föreskrifter anger en gräns för bolagets möjligheter att bevilja lån.

Lantbruksnäringarnas Primärkredit AB begär, att åtgärder skall vidtas för att från statens sida en garanti på ytterligare 7,5 milj. kr. ställs till bolagets förfogande.

Bolaget uppger att dess eget kapital uppgår till 7,5 milj. kr. och garantifonden till 15 milj. kr. Om hänsyn inte tas till belopp som avsatts till värdepapperskonto för fordringar och sådan upplåningsrätt som grundar sig på förlagsbevis, är bolagets upplåningsrätt alltså 225 milj. kr.

Bolagets utestående lån utgjorde den 30 oktober 1967 ca 160,8 milj. kr. Därutöver har beviljats lån, som ännu inte utbetalats, med ca 81,6 milj. kr. Summan av utbetalade och beviljade lån överstiger sålunda gränsen för upplåningsrätten.

Enligt bolaget föreligger ett stort antal ännu inte beviljade låneansökningar. För att vidga upplåningsrätten och därmed utlåningsmöjligheterna föreslår bolaget att garantifonden ökas med 15 milj. kr. Detta skulle innebära att upplåningsrätten ökas med 150 milj. kr. Staten och övriga aktieägare föreslås bidra till garantifondens ökning med hälften vardera.

I detta sammanhang torde även få anmälas att *AB Industrikredit* föreslagit åtgärder för att öka bolagets upplåningsrätt. Bolagets aktiekapital utgör 8 milj. kr. Dessutom disponeras reservfond m. m., varför det egna kapitalet f. n. uppgår till 14 milj. kr. Såsom särskild säkerhet för bolagets förbindelser finns därutöver en garantifond på 40 milj. kr. Bolagets upplåningsrätt är maximerad till ett belopp motsvarande tio gånger summan av bolagets eget kapital och garantifond. Vid beräkning av upplåningsrätten får kapital som upplånats mot förlagsbevis likställas med eget kapital intill ett belopp motsvarande summan av bolagets aktiekapital och garantifond. Upplåningsrätten för bolaget uppgår på grundval av nu nämnda regler till högst 1 020 milj. kr.

Av upplåningsrätten har bolaget utnyttjat 738 milj. kr. Det återstår således 282 milj. kr. att disponera. Hela detta belopp kommer att tas i anspråk

för redan beviljade men ännu inte utbetalade lån. Stora anspråk på lån föreligger från mindre och medelstora företag.

För att öka upplåningsvolymen och därmed utlåningsmöjligheterna föreslår bolaget att upplåningsrätten ökas från nu gällande tio gånger summan av eget kapital och garantifond till femton gånger denna summa. Upplåningsrätten skulle därigenom öka med 510 milj. kr.

Bankinspektionen har yttrat sig över framställningarna. Med hänsyn till arten av AB Industrikredits verksamhet och med beaktande av de speciella ägareförhållandena anser sig inspektionen kunna godta den föreslagna höjningen av upplåningsrätten. Inspektionen har heller ingen erinran mot de planerade åtgärderna för att öka upplåningsrätten för Lantbruksnäringsarnas Primärkredit AB. De skäl som inspektionen åberopat för sitt ställningstagande när det gäller höjning av multipeln för AB Industrikredit kan i allt väsentligt åberopas även för Lantbruksnäringsarnas Primärkredit AB.

Departementschefen

De halvstatliga kreditinstituten AB Industrikredit och Lantbruksnäringsarnas Primärkredit AB fyller viktiga uppgifter för kreditförsörjningen till näringslivet. Sedan AB Industrikredit omorganiserades år 1960 har bolagets verksamhet expanderat mycket kraftigt. En ökning av bolagets upplåningsrätt genomfördes år 1965 (prop. 1965: 2 s. 13, SU 22, rskr 59). Som framgått av den föregående redogörelsen behövs nu en ytterligare utvidgning av denna rätt. Även Lantbruksnäringsarnas Primärkredit AB har sedan bolagets tillkomst år 1964 ökat sin verksamhet betydligt. Möjligheterna för en ytterligare expansion är nu beroende av att bolagets upplåningsrätt ökas.

Jag anser det angeläget att de nämnda bolagens expansion kan fortsätta. Åtgärder bör därför vidtas för att öka deras upplåningsrätt. För AB Industrikredit kan detta ske genom att upplåningsrätten höjs från tio till femton gånger summan av bolagets eget kapital och garantifond. Jag avser att senare föreslå Kungl. Maj:t att godkänna den ändring av bolagsordningen som behövs för detta.

För Lantbruksnäringsarnas Primärkredit AB bör i första hand garantifonden ökas från nuvarande 15 milj. kr. till 30 milj. kr. Av höjningen faller hälften, dvs. 7,5 milj. kr., på staten. Jag har erfarit att övriga aktieägare i bolaget kommer att göra ett motsvarande åtagande. Eftersom reglerna för bolagets upplåningsrätt är nära anslutna till motsvarande regler för AB Industrikredit, förutsätter jag att även upplåningsrätten för Lantbruksnäringsarnas Primärkredit AB kommer att höjas från tio till femton gånger summan av det egna kapitalet och garantifonden. Jag räknar även med att bolaget skall ges rätt att utnyttja förlagsbevis i samma utsträckning som nu gäller för AB Industrikredit. Genom de nu nämnda ändringarna kommer bolagets upplåningsmöjligheter att öka med ca 338 milj. kr. och med ytterli-

gare 500 milj. kr. om bolaget även utnyttjar möjligheterna att utge förlagslån.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att utfärda garantiförbindelse på ytterligare 7 500 000 kr. att ingå i garantifonden för Lantbruksnäringarnas Primärkredit Aktiebolag.

Vad föredragandena sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten

UTBILDNINGSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över utbildningsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 januari 1968.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG.

Härefter anmäler chefen för utbildningsdepartementet, statsrådet Palme, det under punkten 1 samt statsrådet Moberg det under punkten 2 i det följande upptagna ärendet under utbildningsdepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68. Föredragandena anför.

DRIFTBUDGETEN

Åttonde huvudtiteln

H. Internationellt-kulturellt samarbete

[1] H 8. Jubileumsgåva till Finland. I Sverige, Danmark, Norge och Island har under de senaste åren grundats olika institutioner som verkar som nordiska kulturcentra, avsedda att främja kontakterna och utbytet mellan dessa länder genom anordnande av kurser, konferenser o. d. Sedan flera år tillbaka har uppförande av ett motsvarande kulturcentrum i Finland varit påtänkt. I skrivelse den 14 oktober 1964 till Kungl. Maj:t anhöll sålunda Föreningen Norden, att Kungl. Maj:t skulle överväga frågan om att för svenska medel upprätta en institution i Helsingfors' närhet, som skulle främja kontakterna mellan Sverige och Finland och i viss utsträckning också vara öppen för nordiska konferenser och kurser av olika slag. Anläggningen Voksenåsen i Norge skulle i viss mån tjäna till förebild. Ärendet har ännu

inte avgjorts. Inom kulturfonden för Sverige och Finland har vidare frågan ingående diskuterats och flera värdefulla initiativ tagits. I den finska regeringens budgetförslag för kalenderåret 1968 har till förberedelser för bygandet av en svensk-finländsk kulturcentral föreslagits 100 000 mark.

Departementschefen

Med anledning av femtioårsjubileet av Finlands självständighetsförklaring har den svenska regeringen till den finska regeringen önskat överlämna en gåva, knuten till ifrågavarande planerade kulturcentrum. Kungl. Maj:t anvisade därför genom beslut den 24 november 1967 500 000 kr. för anskaffande av böcker och konst för denna institution. Gåvan överlämnades av statsministern vid en högtidlighet i Helsingfors den 5 december 1967. I nysnämnda beslut föreskrevs, att beloppet skulle förskottsvis bestridas från behållningen av de särskilda lotterier, som anordnats till förmån för konst, teater och andra kulturella ändamål.

Kostnaderna för gåvan till Finland bör inte slutligt bestridas ur nämnda lotterimedelsbehållning. För att ianspråktaget belopp skall kunna återföras bör ett särskilt anslag av 500 000 kr. anvisas på tilläggsstat under rubriken Jubileumsgåva till Finland.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Jubileumsgåva till Finland* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68 anvisa ett anslag av 500 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Statens utlåningsfonder

[2] 5. **Studiemedelsfonden.** Till studiemedelsfonden har för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 405 milj. kr. Den sammanlagda medelsförbrukningen under budgetåret beräknades i prop. 1967: 1 (bil. 10 s. 405, SU 8, rskr 8) till 409 milj. kr. Skillnaden beräknades bli täckt genom återbetalningar under budgetåret.

Centrala studiehjälpnsnämnden har i skrivelse den 4 december 1967 hemställt, att ytterligare 95 milj. kr. anvisas såsom investeringsanslag till fonden för innevarande budgetår. Av handlingarna i ärendet inhämtas.

Till grund för beräkningarna i prop. 1967: 1 av medel till fonden låg antagandet, att de återbetalningspliktiga studiemedlen skulle i genomsnitt per studiemedelstagare utgöra 85 % av maximibeloppet 5 950 kr., dvs. 5 060 kr. Basbeloppet var vid tiden för beräkningen 5 500 kr. Andelen studerande som utnyttjar återbetalningspliktiga studiemedel uppskattades till 75 % av antalet berättigade studerande, som beräknades till 105 700.

Till följd av att basbeloppet höjts till 5 700 kr. blir det maximala återbetalningspliktiga beloppet för vårterminen 1968 3 115 kr. Det genomsnittliga beloppet beräknas för höstterminen 1967 till 2 800 kr. och för vårterminen 1968 till 2 835 kr., vilket motsvarar 90 % av maximibeloppet. Andelen studerande som utnyttjar studiemedel uppskattas nu till 78 % av hela antalet studerande, som beräknas uppgå till 113 500.

Utfallet hittills under budgetåret ger vid handen att medelsförbrukningen kommer att uppgå till ca 503 milj. kr., således en ökning med 94 milj. kr. gentemot beräkningen i prop. 1967: 1. Eftersom medelsreservationen den 30 juni 1967 var 8 milj. kr. och de studiemedelsavgifter som inflyter nu kan beräknas till 2 milj. kr. blir behovet av tilläggsanslag för budgetåret 1967/68 (503 000 000 — 405 000 000 — 8 000 000 — 2 000 000 =) 88 milj. kr.

Eftersom det kan antas att utnyttjandegraden stiger mer än som nu beräknats både när det gäller antal studerande som söker studiemedel och uttag från den maximala återbetalningsdelen, har nämnden räknat upp det begärda tilläggsanslaget med 7 milj. kr.

Det sammanlagda behovet av ytterligare medel till fonden för budgetåret 1967/68 blir 95 milj. kr.

Föredraganden

Med hänvisning till vad centrala studiehjälpnämnden anfört finner jag att ytterligare 95 milj. kr. bör anvisas såsom investeringsanslag till studiemedelsfonden.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Studiemedelsfonden* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68 anvisa ett investeringsanslag av 95 000 000 kr.

Vad föredragandena sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten

JORDBRUKSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 januari 1968.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Holmqvist, anmäler här- efter de ärenden under jordbruksdepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68 och anför.

DRIFTBUDGETEN

Nionde huvudtiteln

C. Lantbrukets rationalisering och befrämjande av dess produktion, m. m.

[1] C 8. Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti. *Lantbruksstyrelsen* föreslår, att beloppen för statlig kreditgaranti för innevarande budgetår till inre rationalisering och jordförvärvslån ökas med 15 resp. 5 milj. kr.

Departementschefen

Under åberopande av vad jag tidigare denna dag anfört vid min anmälan av motsvarande anslag i statsverkspropositionen (bil. 11 s. 30) hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att under budgetåret 1967/68 ytterligare statlig kreditgaranti får beviljas för lån avseende inre rationalisering in- till ett belopp av 13 000 000 kr. och för jordförvärvslån in- till ett belopp av 2 000 000 kr., med rätt för Kungl. Maj:t att jämka fördelningen.

F. Forskning och undervisning på jordbrukets och trädgårds- näringens områden

[2] F 5. Lantbrukshögskolan: Försöksverksamheten. På riksstaten för budgetåret 1967/68 är under denna anslagsrubrik uppfört ett reservationsanslag av 6 745 000 kr. Motsvarande reservationsanslag för budgetåret 1966/67 uppgick till 4 745 000 kr.

Styrelsen för lantbrukshögskolan föreslår, att på tilläggsstat för budgetåret 1967/68 anvisas 312 000 kr. för att täcka kostnaderna för löne- och prisstegringar inom försöksverksamheten under budgetåret 1966/67.

Styrelsen anför att enligt det avtal, som träffats rörande ersättningen till hushållningssällskapen för medverkan i högskolans försöksverksamhet, skall ersättningen vid pris- och lönestegringar räknas upp enligt ett särskilt index.

I det anslag, beräknat enligt prisläget i oktober 1965, som anvisades till försöksverksamheten vid högskolan för budgetåret 1966/67 upptogs ett belopp av 170 000 kr. för pris- och lönestegringar. Vid denna anslagsberäkning kunde dock hänsyn inte tas till de faktiska löne- och prisstegringarna under budgetåret 1966/67. Kostnaderna för detta budgetår ligger därför 6,8 % högre än vad högskolestyrelsen räknade med i sin anslagsframställning för budgetåret. Detta innebär enligt högskolans beräkningar att de ej täckta kostnadsstegringarna uppgår till 312 000 kr.

Departementschefen

Med hänsyn till automatiska kostnadsstegringar t. o. m. innevarande budgetår finner jag skäligt att ytterligare medel anvisas för försöksverksamheten vid lantbrukshögskolan. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Försöksverksamheten* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Statens allmänna fastighetsfond

[3] 28. Byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m. För innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett investeringsanslag av 7 milj. kr. att disponeras i enlighet med en investeringsplan, som upplar av riksdagen godkända kostnadsramar för de i planen ingående objekten.

Byggnadsstyrelsen hemställer att följande byggnadsprojekt tas upp i investeringsplanen och att medel anvisas på tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1967/68 för följande projekt.

Lantbrukshögskolan

Ultuna. Ekonomibygnader m. m. för institutionen för husdjurens utfodring och vård (Kungsängen, etapp II)

Nuvarande lokaler och utrustning för försök på utfodringsområdet är i hög grad nedslitna och föråldrade. De är vidare splittrade på ett stort antal platser, vilket försvårar den vetenskapliga ledning som är en förutsättning för tillförlitliga resultat. Den nuvarande bristen på försöksdjur är dessutom ett hinder för en rationell försöksverksamhet.

Med skrivelse den 31 januari 1966 underställde byggnadsstyrelsen Kungl. Maj:ts prövning förslag till bl. a. byggnadsprogram för nybyggnader för djurstallar, laboratorier och personalutrymmen m. m. samt ombyggnad av en äldre ladugård, allt avseende försöksavdelningarna för nötkreatur, får och svin vid institutionen för husdjurens utfodring och vård samt högskolans lantbruksförvaltning.

Kungl. Maj:t föreskrev genom beslut den 23 september 1966 att det fortsatta planeringsarbetet i fråga om nybyggnader för försöksavdelningen för nötkreatur vid institutionen skulle inriktas på att nybyggnaderna skulle anskaffas genom direkt upphandling från lämpligt företag. Ärendet skulle åter underställas Kungl. Maj:ts prövning, i fråga om nybyggnaderna, sedan en på anbud grundad kostnadsberäkning verkställts och det var så berett att direkt upphandling kunde ske samt, i fråga om ombyggnaden, sedan kostnadsberäkning verkställts.

Byggnadsstyrelsen hemställer nu att Kungl. Maj:t bemyndigar styrelsen att inom en kostnadsram av 5,5 milj. kr. enligt prisläget den 1 april 1967 utföra nybyggnader för djurstallar, laboratorier, personalutrymmen, foderutrymmen, gödselanläggning samt försörjningsåtgärder för försöksavdelningen för nötkreatur vid institutionen för husdjurens utfodring och vård och högskolans lantbruksförvaltning. Kostnadsberäkningen är baserad på inkomna anbud. Styrelsen kommer senare att redovisa förslag till ombyggnad av gamla ladugården.

Departementschefen

Förevarande byggnadsprojekt omfattar nybyggnader av djurstallar och laboratorier m. m. för institutionen för husdjurens utfodring och vård vid lantbrukshögskolan. Projektet har beretts så att anbud infodrats från leverantörer. Jag har inget att erinra mot den redovisade kostnadsberäkningen på 5,5 milj. kr. enligt prisläget den 1 april 1967. Projektet bör tas upp med nämnda kostnadsram i investeringsplanen. Medelsförbrukningen under innevarande budgetår för detta projekt synes, såvitt nu kan bedömas, rymmas inom det till byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m. anvisade

anslaget. Jag förordar därför, att kostnaderna får bestridas av tillgängliga medel under förevarande anslag.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att godkänna vad jag i det föregående förordat angående bestridande av kostnaderna för vissa nybyggnader vid lantbrukshögskolan.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten

Bilaga 7

INRIKESDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 januari 1968.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MÖBERG.

Chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Johansson, anmäler härefter de ärenden under inrikesdepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68 och anför.

DRIFTBUDGETEN

Elfte huvudtiteln

B. Arbetsmarknad m. m.

[1] B 9. Allmänna beredskapsarbeten m. m. Under denna rubrik har på riksstaten för innevarande budgetår förts upp ett reservationsanslag av 350 milj. kr., därav förslagsvis 140 milj. kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

Under hänvisning till vad jag tidigare denna dag har anfört vid min anmälan i statsverkspropositionen av motsvarande anslag för nästa budgetår (bil. 13 s. 64) hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Allmänna beredskapsarbeten m. m.* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

[2] B 10. Vissa sysselsättningsfrämjande åtgärder för handikappade m. fl. Under denna rubrik har på riksstaten för innevarande budgetår förts upp ett reservationsanslag av 190 milj. kr., därav förslagsvis 30 milj. kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

Under hänvisning till vad jag tidigare denna dag har anfört vid min anmälan i statsverkspropositionen av anslaget Allmänna beredskapsarbeten m. m. (bil. 13 s. 64) hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Vissa sysselsättningsfrämjande åtgärder för handikappade m. fl.* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 130 000 000 kr., därav förslagsvis 45 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

C. Bostadsbyggande m. m.

[3] C 11. Rekonstruktionsbidrag till allmänna samlingslokaler. Under denna rubrik har på riksstaten för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 300 000 kr.

Under hänvisning till vad jag tidigare denna dag har anfört vid min anmälan i statsverkspropositionen av motsvarande anslag för nästa budgetår (bil. 13 s. 132) hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Rekonstruktionsbidrag till allmänna samlingslokaler* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten

CIVILDEPARTEMENTET

*Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 ja-
nuari 1968.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG.

Chefen för civildepartementet, statsrådet Gustafsson, anmäler härefter de ärenden under civildepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68 och anför.

DRIFTBUDGETEN

Tolfte huvudtiteln

A. Civildepartementet m. m.

[1] A 4. Extra utgifter. På riksstaten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 30 000 kr. Reservationen den 30 juni 1967 utgjorde 4 775 kr. Sammanlagt disponeras alltså för detta budgetår 34 775 kr. Detta belopp kan -- med hänsyn till bl. a. ökade kostnader för representation och för resor till utlandet -- bedömas bli otillräckligt. Belastningen på anslaget, som vid utgången av november 1967 utgjorde 21 080 kr., kan för hela budgetåret 1967/68 förväntas uppgå till ca 65 000 kr. Ett ytterligare medelsbehov föreligger således om 30 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Extra utgifter* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kr.

KAPITALBUDGETEN**Statens allmänna fastighetsfond**

[2] 30. Statlig förvaltningsskola. Med hänvisning till vad jag anfört i prop. 1968:1 (bil. 14 s. 17) angående en statlig förvaltningsskola i Sigtuna och behovet av att vissa medel redan under innevarande budgetår ställs till byggnadsstyrelsens förfogande för att byggnadsarbetet skall kunna påbörjas så snart som möjligt hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att till *Statlig förvaltningsskola* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1967/68 anvisa ett investeringsanslag av 950 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten

Bilaga 9

STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 januari 1968.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler härefter fråga om medel för budgetåret 1967/68 till reparations- och underhållskostnader m. m. under byggnadsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond samt fråga om tomträttsupplåtelse av viss fastighet och anför.

[1] **Reparations- och underhållskostnader m. m. under byggnadsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond.** Under anslagsposten till reparations- och underhållskostnader m. m. har på denna delfond för budgetåret 1967/68 beräknats 72 395 000 kr.

I samband med att huvudmannaskapet för mentalsjukvården den 1 januari 1967 övergick till landstingen förordnade Kungl. Maj:t att medicinalstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond skulle upphöra den 1 januari 1967 och att på delfonden redovisade fastigheter skulle föras över till byggnadsstyrelsens delfond. Kungl. Maj:t har vidare föreskrivit att vid utgången av budgetåret 1966/67 förefintliga besparingar på de i fastighetsfondens stat för medicinalstyrelsens delfond uppförda anslagsposterna till reparations- och underhållskostnader m. m. skall tillföras motsvarande anslagspost på byggnadsstyrelsens delfond.

Byggnadsstyrelsen har hemställt, att ytterligare 1 237 000 kr. anvisas under byggnadsstyrelsens delfond. Styrelsen har därvid anført, att 1 413 789 kr. står till styrelsens förfogande för att fullfölja arbeten som igångsatts före den 1 januari 1967 på byggnader, som tidigare redovisats på medicinalstyrelsens delfond. Byggnadsstyrelsen beräknar medelsförbrukningen för budgetåret 1967/68 till 2 788 932 kr. Sålunda skulle ett medelsbehov av ytterligare ca 1 375 000 kr. framkomma. Detta belopp kan emellertid minskas

med 138 136 kr. avseende medel som för budgetåret 1967/68 har anvisats för underhåll av byggnader vid Karsuddens sjukhus i Katrineholm, eftersom detta sjukhus den 1 juli 1967 övertagits av Södermanlands läns landsting.

Merkostnaderna avser enligt styrelsen följande utgifter:

1. Reparation efter brand i panncentralen vid Mariebergs sjukhus, Kristinehamn	477 598
2. Reparation efter brand i paviljong K 16 vid Ulleråkers sjukhus, Uppsala	304 233
3. Kostnader för indexstegringar	217 169
4. Underhållsmedel som skall överlämnas till landstingen	376 000
	1 375 000

Beträffande punkt 4. hänvisar styrelsen till prop. 1966: 64 (s. 8), där det uttalades, att underhållsmedel för andra halvåret 1966, som inte disponerats för ett sjukhus, skall överlämnas till resp. landsting. De på sedvanligt sätt framräknade underhållsmedlen för varje särskilt sjukhus har inte kunnat läggas till grund för en fördelning av underhållsmedlen mellan de olika sjukhusen, bl. a. därför att reparationsbehoven vid de olika sjukhusen inte står i proportion till beräknade anslag. Härigenom har medel, som med tillämpning av gällande regler beräknats för visst sjukhus i vissa fall kommit att tas i anspråk även för arbeten på andra sjukhus.

Departementschefen

Enligt normalavtalet med landstingen angående övertagande av huvudmannskapet för mentalsjukvården skall sådana byggnadsprojekt på mentalsjukhusen, som påbörjats före den 1 januari 1967, fullföljas av staten. De av byggnadsstyrelsen redovisade merkostnaderna på sådana projekt har varit svåra att förutse. Jag finner det angeläget att byggnadsstyrelsen ges möjlighet att i planerad omfattning fullfölja de arbeten på mentalsjukhusen, som påbörjats av medicinalstyrelsen.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att i staten för statens allmänna fastighetsfond, byggnadsstyrelsens delfond, under anslagsposten *Reparations- och underhållskostnader m. m.* för budgetåret 1967/68 beräkna ett belopp av ytterligare 1 237 000 kr.

[2] Tomträttsupplåtelse av viss fastighet. *Byggnadsstyrelsen* har hemställt, att Kungl. Maj:t av riksdagen utverkar bemyndigande att teckna tomträttskontrakt gällande tomten nr 3 i kvarteret Smyrna i Stockholm med stiftelsen MHS-Eleven eller med annat företag som uppfyller villkoren för erhållande av statliga bostadslån.

Byggnadsstyrelsen avser att upplåta tomten med tomträtt med årlig avgäld, som bestäms efter samråd med bostadsstyrelsen, och med skyldighet för tomträtthavaren att på tomten låta uppföra bostäder för militärhögskolans elever, för beskickningspersonal samt för statstjänstemän, som för sin tjänst är beroende av att bo i Stockholm. Bestämmelser om bebyggelsens omfattning och de övriga villkor, som tillämpas vid upplåtelser av Kungl. Maj:t och kronan tillhörig mark, bör på sedvanligt sätt intas i tomträttskontraktet.

Departementschefen

Jag tillstyrker, att ifrågavarande tomträttsupplåtelse kommer till stånd, bl. a. med hänsyn till de besparingar för statsverket som kan uppkomma genom att traktamentsersättningar i mindre utsträckning behöver utbetalas till elever vid militärhögskolan, som kommenderats till Stockholm. Tomträttsavgälden bör fastställas till marknadsmässigt belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna avtal om upplåtelse av tomträtt i tomten nr 3 inom kvarteret Smyrna i Stockholm.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten

Förteckning
över av Kungl. Maj:t hos riksdagen begärda anslag på tilläggsstat II
till riksstaten för budgetåret 1967/68

DRIFTBUDGETEN

A. Egentliga statsutgifter

IV. Försvarsdepartementet

O 6	Svenska övervakningskontingenten i Korea, <i>reservationsanslag</i>	860 000
-----	---	---------

V. Socialdepartementet

G 6	Bidrag till vissa om- och tillbyggnadsarbeten vid serafimerlasarettet m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 020 000
-----	--	-----------

VI. Kommunikationsdepartementet

A 3	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>	320 000
-----	---	---------

VII. Finansdepartementet

B 7	Statistiska centralbyrån: Särskilda undersökningar, <i>reservationsanslag</i>	450 000
B 18 a	Inköp av stansutrustning, <i>reservationsanslag</i>	150 000
E 7 a	Särskilt bidrag till Svenska institutet för konserveringsforskning, <i>förslagsanslag</i>	322 000
I 10	Kampanj för lönsparande, <i>reservationsanslag</i>	650 000
I 11	Kostnader för möblering m. m. av Haga slott, <i>reservationsanslag</i>	200 000
		1 772 000

VIII. Utbildningsdepartementet

H 8	Jubileumsgåva till Finland	500 000
-----	----------------------------------	---------

IX. Jordbruksdepartementet

F 5	Lantbrukshögskolan: Försöksverksamheten, <i>reservationsanslag</i>	500 000
-----	--	---------

XI. Inrikesdepartementet

B 9	Allmänna beredskapsarbeten m. m., <i>reservationsanslag</i>	30 000 000
B 10	Vissa sysselsättningsfrämjande åtgärder för handikappade m. fl., <i>reservationsanslag</i>	130 000 000

C 11	Rekonstruktionsbidrag till allmänna samlingslokaler, <i>reservationsanslag</i>	200 000
		<u>160 200 000</u>

XII. Civildepartementet

A 4	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	30 000
	Summa för driftbudgeten	<u>166 202 000</u>

KAPITALBUDGETEN

Kapitalinvestering

II. Statens allmänna fastighetsfond

Socialdepartementet:

8	Till- och ombyggnadsarbeten m. m. vid statens bakteriologiska laboratorium	400 000
10	Utbyggande av akademiska sjukhuset i Uppsala	280 000

Civildepartementet:

30	Statlig förvaltningsskola	950 000
		<u>1 630 000</u>

IV. Statens utlåningsfonder

Utbildningsdepartementet:

5	Studiemedelsfonden	95 000 000
	Summa för kapitalbudgeten	<u>96 630 000</u>